

лексичних трансформацій: 1) транскрипція/транслітерація; 2) калькування; 3) контекстуальна заміна; 4) описовий переклад; 5) антонімічний переклад [4, с. 282-298].

При перекладі галузевих, як міжгалузевих та і внутрішньогалузевих термінів існують певні труднощі для перекладача. Труднощі представляють складні терміни, терміни – словосполучення, оскільки їх неможливо передати перекладом кожного компоненту. Іншим важливим фактором успіху перекладача є вміння формувати певний активний глосарій, який удосконалив його навички технічного перекладу та допоможе у майбутній роботі. Дуже часто один і той же термін може бути перекладеним різними способами за відсутності певної термінологічної бази і переклад одного і того ж тесту матиме різне звучання. Тут важливо ознайомитися з попередніми або перекладами з подібною тематикою. Програми з ТМ (translation memory) значно полегшують роботу перекладачам, накопичуючи переклади, що слугує свого роду базою даних з набором слів та словосполучень певної галузі. Це допомагає уникнути розбіжностей та непорозумінь в тексті, оскільки можна знайти ті терміни – слова чи словосполучення, які вживалися раніше. Переклад тексту в ручному режимі тут не буде дуже ефективним, оскільки потребує багато часу.

Перекладач, який працює з текстами транспортної галузі, повинен орієнтуватися в цій тематиці, володіти термінами і поняттями цієї сфери та вміти користуватися словниками і довідниками для пошуку термінологічних еквівалентів відповідно до контексту.

Література:

1. *Англійсько-російсько-український словник науково-технічної термінології. Близько 22 тис. Термінів*. Укл.: С.М. Андрєєв, К.К. Васицький, Б.Ф. Уліщенко. Х.: Факт, 1999. 704 с.
2. БЛЮМ. Picht H. *Wirtschaftslinguistik: ein historischer Überblick. Fachsprachen. Ein internationales Handbuch zur Fachsprachenforschung und Terminologiewissenschaft*. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 1998. P. 336–341.
3. Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кримець О.М. *Фахова українська мова : навч. посібник*. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 272 с.
4. Карaban В.І. *Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
5. *Короткий тлумачний словник української мови*. Укладачі: Д.Г. Гринишин, Л.Т. Полюга, М.Л. Худаш, У.Я. Єдлінська (науковий редактор О.Д. Пономірів). Київ, 2010. 600 с.
6. Мостовий М.І. *Лексикологія англійської мови*. Харків: Видавництво «Основа», 1993. 188 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЗАГОЛОВКІВ НОВИНИХ ТЕКСТІВ

Кудельська Д. В.

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
Наук. керівник – к.філол.н, доцент Шугаєв А.В.*

У сучасному світі, на тлі швидкого розвитку інформаційних технологій та глобалізації, новини відіграють ключову роль у сприйнятті та розповсюдженні інформації. Заголовки новин, як невід'ємна складова новинного контенту, мають особливий вплив на сприйняття читача та його вибір інформації для споживання.

Важливість новин у міжнародному спілкуванні полягає в їх здатності швидко та ефективно передавати актуальну інформацію з різних куточків світу. Люди отримують новини з різних джерел, різних мов та культур. У цьому контексті, заголовки новин стають першим контактом читача з інформацією і визначають його рішення щодо подальшого читання.

Заголовки виступають ключовими елементами у вирішенні питань про те, яку інформацію обрати для уваги в умовах інформаційного перенасичення. Вони повинні бути привабливими, короткими та інформативними, одночасно передаючи сутність новини. У міжнародному контексті, ефективний переклад заголовків стає важливим елементом забезпечення доступу до інформації для широкої аудиторії.

Одним з ключових аспектів, які виникають у контексті перекладу заголовків новин, є складність відтворення емоційного забарвлення та градації важливості подій. Заголовки новин часто мають виражати не лише інформацію, а й емоційний відгук на події. Наприклад, використання заголовків типу «Шокуючі втрати внаслідок...» або «Історичний момент:...» вказує на емоційний зміст, який може бути важко відтворити в іншій мові без втрати інтенсивності.

Ще однією проблемою є використання скорочених форм, аббревіатур та заголовків-грабель, які створюють інтригу та приваблюють увагу читача. Наприклад, «СЕО звільнений за скандалом» може включати в собі аббревіатуру «СЕО», яка має своє власне значення та контекст, які потрібно враховувати при перекладі.

Культурні особливості та внутрішні відсилання в заголовках також є важливим викликом. Здатність адекватно передати культурні нюанси та внутрішні відсилання, які можуть бути неперекладними без втрати сенсу, вимагає глибокого розуміння обох культур та елементів, які можуть бути невідомі читачам іншої мови.

Терміни та лексика з різних областей спеціалізації, які часто зустрічаються у новинах, представляють ще одну складність. Перекладач повинен мати достатні знання тематики новин, щоб точно виразити інформацію без втрати сенсу та без неправильного вживання термінів. Збереження обмеженого об'єму та лаконічності у перекладі заголовків є ще однією важливою проблемою. Оскільки заголовки новин повинні бути короткими та інформативними, перекладачеві слід зберігати цю якість, не ушкоджуючи при цьому зміст та структуру [1, с. 315].

Розглянемо приклад перекладу заголовку «Ukraine war: Every family in Hroza village affected by missile attack» [3] – «Війна в Україні: Кожна родина в селі Гроза постраждала від ракетного удару». У цьому випадку, перекладач використовує відповідні лексичні одиниці для передачі того самого значення. Структура речення зберігається без значних змін, забезпечуючи чітку та точну передачу інформації. У даному випадку важливою була точність передачі інформації, тому основні структурні елементи, такі як присудки та підмети, збережені.

Наведемо ще один приклад: «Israel orders 'complete siege' of Gaza as rocket attacks continue» [2] – «Ізраїль видає наказ про «повний облік» Гази через продовження ракетних атак». У цьому перекладі використані відповідні терміни, такі як «повний облік» для «complete siege», щоб точніше передати сенс оригіналу. Хоча, слово «siege» в багатьох випадках перекладається як «блокада». Структура речення зберігається, але в українському перекладі використано більше деталей для передачі конкретності наказу. Важливою частиною перекладу було врахування специфіки та контексту ситуації. Структура заголовка адаптована для врахування особливостей української мови. Заголовок в оригіналі має емоційний характер через вживання виразу «complete siege». У

перекладі ця емоційність зберігається. Переклад вдалий у передачі суті оригінального заголовка та зберігає необхідне емоційне навантаження, що важливо в новинах такого характеру.

У завершенні нашого дослідження щодо перекладу заголовків новин у англо-українській мовній парі, можна визначити кілька ключових висновків, які резонують з важливістю точності, культурної чутливості та творчого підходу до перекладу.

По-перше, виявилось, що емоційне забарвлення та градація важливості в заголовках новин вимагають особливої уваги при перекладі. Вдалий переклад повинен передати не лише факти, але й емоційний відгук, який сприймає читач.

По-друге, використання скорочених форм та заголовків-грабель виглядає як виклик для перекладача. Важливо знайти баланс між збереженням інтриги та передачею ключового змісту відповідно до культурних та лінгвістичних реалій.

Крім того, в подальших дослідженнях рекомендується звертати особливу увагу на вплив культурних особливостей на переклад. Внутрішні відсилання та вирази можуть викликати труднощі у відтворенні в іншій культурній області, і важливо знаходити ефективні стратегії для подолання цього виклику.

Зокрема, перекладачеві слід проявляти високий рівень креативності та гнучкості, щоб ефективно передавати заголовки новин, зберігаючи їхню лаконічність та динаміку. Зрозуміння важливості культурної адаптації та точного відтворення емоційного контексту є критичним для успішного перекладу заголовків новин.

Усе це свідчить про складний характер перекладу новинних заголовків та підкреслює необхідність продовження досліджень у цьому напрямку для розвитку кращих стратегій та підходів до цього цікавого та важливого аспекту перекладу.

Література:

1. Гончаренко Е. П. *Питання про художню вірність перекладу проблема реалій*. Гуманітарний вісник. Сер. Іноземна філософія : всеукр. збір наук. пр. Черкаси : ЧДТ, 2007. 570 с.
2. *Israel orders 'complete siege' of Gaza as rocket attacks continue* <https://www.bbc.com/news/live/world-middle-east-67050350> (2023)
3. *Ukraine war: Every family in Hroza village affected by missile attack* <https://www.bbc.com/news/world-europe-67025706> (2023)

ВІДТВОРЕННЯ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Леонідов Д. Ю.

Гр.. ФІЛ-22 1д

Дніпровський державний технічний університет

Наук. керівник – к.пед.н., доцент Кузьменко Н. В.

В сучасному суспільстві дуже важко знайти людину, яка жодного разу не використовувала «міцне слівце». Тож, якщо це так, то постає питання, з якою метою вона його використовує? Адже ненормативна лексика в сучасному житті стала невід'ємною частиною спілкування або навіть життя. Пласт ненормативної лексики є найбільш близьким до живої комунікації і найбільш яскраво відображає менталітет носіїв мови. Сьогодні нецензурну лексику можна почути від спортсменів, письменників, політиків та акторів з екранів.